

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยในบทนี้ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูต่อการจัดตั้งสภาอาจารย์ในวิทยาลัยครู
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณาจารย์วิทยาลัยครูกับผู้บริหารวิทยาลัยครู
๓. เพื่อเสนอแนวทางการจัดตั้งสภาอาจารย์วิทยาลัยครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบ check list ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ตอนคือ

ตอนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่สอง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้งสภาอาจารย์และตอนท้ายของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open ended) ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามมีดังนี้

๑. ศึกษาเอกสาร บทความทางวิชาการ ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารอุดมศึกษา ข้อบังคับและประวัติ สภาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเลือกตั้งเป็นกรรมการสภาอาจารย์และประธานสภาอาจารย์วิทยาลัยครูของผู้วิจัยในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๑๙ อันเป็นช่วงเวลาก่อนที่จะมีการยุบเลิกไปโดยคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองในปี ๒๕๑๙ มาเป็นกรอบความคิดหนึ่งในการสร้างแบบสอบถาม

๒. สัมภาษณ์บุคคลผู้มีบทบาทและเกี่ยวข้องกับ การจัดตั้งสภาอาจารย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยกำหนดหัวข้อคำถามดังต่อไปนี้

- ๒.๑ ความเป็นมาของสภาอาจารย์วิทยาลัยครูในอดีต
- ๒.๒ บทบาท หน้าที่ของสภาอาจารย์ในอดีต
- ๒.๓ ปัญหา ผลดี และผลเสียของสภาอาจารย์ในอดีต
- ๒.๔ ความเหมาะสมต่อการจัดตั้งในปัจจุบันและนโยบายการจัดตั้ง
- ๒.๕ หลักการ โครงสร้าง หน้าที่ การยุบเลิกสภาอาจารย์
- ๒.๖ ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นถ้ามีการจัดตั้ง
- ๒.๗ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดตั้ง

ผลจากการสัมภาษณ์จะนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

บุคคลที่สัมภาษณ์ คือ

นายจรรยา มิสินทร์ อดีตผู้อำนวยการวิทยาลัยครู อดีตอธิบดีกรมการฝึกหัดครู ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง เลขาธิการครูสภา

นายพะยอม แก้วกำเหน็ด อดีตอาจารย์ใหญ่โรงเรียนฝึกหัดครู อดีตอธิบดีกรมการฝึกหัดครู ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นายเดโช สวานานนท์ อธิบดีกรมการฝึกหัดครูคนปัจจุบัน

๓. ประมวลความรู้และแนวความคิดจากข้อ ๑ และข้อ ๒ นำมาสร้างแบบสอบถาม
๔. สร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น ๓ ตอนคือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีขอบข่ายและตัวแปรที่จะศึกษาคือ

๑. ผู้บริหาร หรืออาจารย์
๒. ผู้บริหารในตำแหน่งใด
๓. วุฒิกการศึกษา
๔. ความรู้เรื่องสภาอาจารย์

ลักษณะแบบสอบถามที่สร้างเป็นแบบสอบถามที่กำหนดให้เลือกตอบ (check list) จำนวนทั้งหมด ๔ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการและแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับสภาอาจารย์ จำนวน ๑๘ ข้อ
๒. องค์ประกอบ การได้มา และวาระของสภาอาจารย์จำนวน ๗ ข้อ
๓. หน้าที่ของสภาอาจารย์ จำนวน ๔ ข้อ
๔. การดำเนินงานของสภาอาจารย์ จำนวน ๖ ข้อ
๕. การยุบเลิกสภาอาจารย์ จำนวน ๓ ข้อ
๖. ความเหมาะสมต่อการจัดตั้ง จำนวน ๓ ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามที่สร้างเป็นแบบสอบถามกำหนดตัวเลือกให้ตอบรวมทั้งสิ้นจำนวน ๔๕ ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก ๓ ตัวเลือก คือ

๑. เห็นด้วย หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับข้อความนั้นโดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ
๒. ไม่เห็นด้วย หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นโดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ
๓. ไม่แน่ใจ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามไม่แน่ใจที่จะตอบเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในหัวข้อเรื่องดังนี้

๑. หลักการและแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับสภาอาจารย์
๒. องค์ประกอบ การได้มา วาระของสภาอาจารย์
๓. หน้าที่ของสภาอาจารย์
๔. การดำเนินงานของสภาอาจารย์
๕. การยุบเลิกสภาอาจารย์
๖. ความเห็นอื่น ๆ

๕. นำแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอแบบสอบถาม
ต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๖ คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้องเหมาะสม ข้อคำถาม
(Content validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิคณาธิการการศึกษาซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุง
แก้ไขแบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

๑) นายนิทัศน์ เพ็ญขุนทด	อธิการวิทยาลัยครุนครปฐม
๒) นายไพโรธ เลิศพิริยกุล	อธิการวิทยาลัยครูจันทบุรี
๓) นายวิชิต สุวรรณรัตน์	หัวหน้าฝ่ายนักศึกษานักศึกษา
กองการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู
๔) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ต้นติเมธ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คำรง ธรรมรักษ์ อาจารย์ภาควิชาการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อดีตประธานสภาคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	

๖. การแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามในส่วนที่บกพร่องนำไปทดลองใช้ Try out กับผู้บริหาร
และอาจารย์ที่มีได้เป็นตัวอย่างประชากร เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถาม และเนื้อหา
จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปใช้เป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มคือ

๑) กลุ่มผู้บริหาร หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอธิการ รองอธิการ ๔ ฝ่าย หัวหน้าคณะวิชา ๓ คณะ และหัวหน้าสำนักงานอธิการ วิทยาลัยละ ๔ คน รวม ๓๖ วิทยาลัย ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารจำนวน ๓๒๔ คน

๒) กลุ่มอาจารย์ สุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างประชากร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางสุ่มของ Morgan จากจำนวนอาจารย์ของแต่ละวิทยาลัยคงจะได้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์จำนวน ๓๗๐ คน

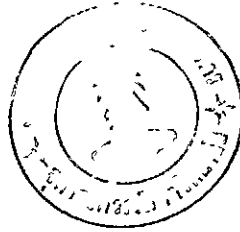
รวมตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมดจำนวน ๖๙๔ คน ดังปรากฏในตาราง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงจำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

วิทยาลัยครู	ประชากร		กลุ่มตัวอย่างประชากร		รวม
	ผู้บริหาร	อาจารย์	ผู้บริหาร	อาจารย์	
๑. จันทระเกษม	๙	๒๔๐	๙	๑๔	๒๓
๒. บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	๙	๒๗๓	๙	๑๖	๒๕
๓. สวนสุนันทา	๙	๒๕๙	๙	๑๖	๒๕
๔. สวนดุสิต	๙	๒๖๙	๙	๑๖	๒๕
๕. พระนคร	๙	๒๖๓	๙	๑๖	๒๕
๖. ธนบุรี	๙	๑๓๕	๙	๙	๑๗
๗. ยะลา	๙	๑๔๒	๙	๙	๑๘
๘. สงขลา	๙	๒๑๓	๙	๑๓	๒๒
๙. นครศรีธรรมราช	๙	๑๗๓	๙	๑๐	๑๙
๑๐. สุราษฎร์ธานี	๙	๑๐๒	๙	๖	๑๕
๑๑. ภูเก็ต	๙	๑๓๕	๙	๙	๑๗
๑๒. นครปฐม	๙	๑๙๘	๙	๑๒	๒๑
๑๓. หมู่บ้านจอมบึง	๙	๑๔๕	๙	๙	๑๘

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

วิทยาลัยครู	ประชากร		กลุ่มตัวอย่างประชากร		รวม
	ผู้บริหาร	อาจารย์	ผู้บริหาร	อาจารย์	
๑๔. กาญจนบุรี	๙	๑๕๕	๙	๗	๑๖
๑๕. เพชรบุรี	๙	๑๗๙	๙	๑๑	๒๐
๑๖. เทพสตรี	๙	๑๙๐	๙	๑๑	๒๐
๑๗. พระนครศรีอยุธยา	๙	๒๐๕	๙	๑๒	๒๑
๑๘. เพชรบุรีวิทยาลัย	๙	๒๐๒	๙	๑๒	๒๑
๑๙. ฉะเชิงเทรา	๙	๑๕๐	๙	๙	๑๘
๒๐. จันทบุรี	๙	๑๒๔	๙	๗	๑๖
๒๑. พิบูลสงคราม	๙	๑๙๙	๙	๑๑	๒๐
๒๒. เพชรบูรณ์	๙	๙๙	๙	๖	๑๕
๒๓. กำแพงเพชร	๙	๑๐๐	๙	๖	๑๕
๒๔. นครสวรรค์	๙	๑๗๔	๙	๑๑	๒๐
๒๕. อุตรดิตถ์	๙	๑๕๗	๙	๙	๑๘
๒๖. เชียงใหม่	๙	๒๓๒	๙	๑๑	๒๓
๒๗. เชียงราย	๙	๑๒๔	๙	๗	๑๖
๒๘. ลำปาง	๙	๑๓๑	๙	๙	๑๗
๒๙. อุตรดิตถ์	๙	๑๖๙	๙	๑๐	๑๙
๓๐. สกลนคร	๙	๑๓๑	๙	๙	๑๗
๓๑. เลย	๙	๑๒๒	๙	๗	๑๖
๓๒. อุบลราชธานี	๙	๑๖๙	๙	๑๐	๑๙
๓๓. มหาสารคาม	๙	๑๙๙	๙	๑๑	๒๐
๓๔. นครราชสีมา	๙	๑๙๗	๙	๑๒	๒๑
๓๕. บุรีรัมย์	๙	๑๗๔	๙	๑๐	๑๙
๓๖. สุรินทร์	๙	๑๓๙	๙	๙	๑๗
รวม	๓๒๔	๖,๑๙๗	๓๒๔	๓๓๐	๖๕๔

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือแจ้งกรมการฝึกหัดครู เพื่อขอความเห็นชอบและการสนับสนุนงานวิจัยครั้งนี้ จากอธิบดีกรมการฝึกหัดครู เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากอธิการทุกวิทยาลัยครูและ ออกหนังสือส่วนตัวของผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัย ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกฉบับ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามบางส่วนไปทางไปรษณีย์ บางส่วนนำฝากอธิการที่มาประชุมที่กรมการฝึกหัดครู และบางส่วนผู้วิจัยได้นำส่งด้วยตนเอง โดยประสานงานกับผู้บริหารและอาจารย์ศูนย์วิจัยของแต่ละวิทยาลัย ให้ทุกวิทยาลัยส่งแบบสอบถามกลับมายังกองการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ หากวิทยาลัยไม่ส่งแบบสอบถามคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดก็โทร เลขและโทรศัพท์ติดตามหรือไปรับด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ ๒๐ มีนาคม - ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน ๕๖๔ ฉบับจากจำนวนที่ส่งไป ๖๙๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒๗ ดังรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับ	ร้อยละ
ผู้บริหาร	๓๒๔	๒๒๔	๖๙.๔๔
อาจารย์	๓๗๐	๓๓๙	๙๑.๖๒
รวม	๖๙๔	๕๖๔	๘๑.๒๗

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดจำนวน ๕๖๔ ฉบับไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องสมองกล (Computer) โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยวิเคราะห์แบบสอบถามแต่ละตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ ๑ วิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามตามตำแหน่งผู้บริหาร หรืออาจารย์ วุฒิกการศึกษาและความรู้เกี่ยวกับสภาอาจารย์ ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ได้จากแบบสอบถามตอนที่ ๑

ขั้นที่ ๒ วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยครู ที่มีต่อการจัดตั้งสภาอาจารย์โดยแยกเป็นตอนเป็น เรื่องดังรายละเอียดในขั้นตอนของการสร้างแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือการหาค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นในเรื่องแต่ละตอนของแบบสอบถามระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร กับอาจารย์วิทยาลัยครู นำเสนอผลวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบการแปลความในเชิงบรรยาย

ขั้นที่ ๓ วิเคราะห์ความคิดเห็นจากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยสรุปผลบรรยายประกอบ